

OPLEIDING DUURZAME GEBOUWEN

FOTOVOLTAÏSCHE ZONNE- INSTALLATIES

HERFST 2019

Uitdagingen en beleid omtrent HES in het Brussels
Hoofdstedelijk Gewest

Youssef BADY

Kabinet van Minister van Leefmilieu en Energie – Céline Fremault

Doelstelling(en) van de presentatie

- De politieke uitdagingen omtrent hernieuwbare energiebronnen begrijpen
- De volgende maatregelen ontdekken betreffende de HES, voortvloeiend uit het Lucht-Klimaat-Energieplan van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Plan van de uiteenzetting

- Het Brusselse en Europese regelgevende kader
- De bestaande impulsen
- De HES-maatregelen van het Lucht-Klimaat-Energieplan

Het Europese regelgevende kader

- **Het 'klimaat-energiepakket'** waarvan het de ambitie is de doelstelling '20-20-20' te realiseren, namelijk om tegen 2020 :
  - het aandeel van de hernieuwbare energieën in de Europese 'energiemix' te laten stijgen met 20 %;
  - de CO₂-uitstoot van de landen van de Unie met 20 % te verminderen;
  - de energie-efficiëntie met 20 % te doen toenemen.
- Clean Energy package 2030
  - **Renewable Energy**
  - Energy Performance in buildings
  - Energy Efficiency
  - Governance
  - Market Design
  - ACER

Het Europese regelgevende kader

- **Het 'klimaat-energiepakket'**
- De Belgische doelstellingen zijn:
  - 2020 :
    - Een vermindering met 15 % van de uitstoot van BKG
    - Een aandeel van 13 % van het energie-eindverbruik vanuit HES.
  - 2030 :
    - $\pm$ 35% vermindering van de uitstoot van BKG
    - 21 tot 22% van het energie-eindverbruik vanuit HES.

Het Brusselse reglementaire kader

- **Politiek akkoord 'Burden sharing': 4 december 2015**
- **Brusselse doelstelling voor 2020:**
  - Vermindering van de BKG-uitstoot met 8,8 % in vergelijking met 2005
  - Verbruik van 0,073 Mtoe (849 GWh) vanuit HES
- **Het Nationaal Klimaat en Energieplan : 12/07/2018**
  - Lijst van maatregelen om de BKG-uitstoot tegen 2030 met 35% te verminderen

De bestaande HES-impulsen

De groenestroomcertificaten

Brusselse gegevens over groene stroom (Brugel)

Installaties in dienst vóór 30/09/2017

	Nombre d'installations certifiées Aantal gecertificeerde installaties	Puissance électrique totale Totaal elektrisch vermogen
Photovoltaïque Fotovoltaïsch	3.705	60.785 kW
Cogénération fossile Aardgas WKK	131	36.344 kW
Cogénération renouvelable Hernieuwbare WKK	15	2.742 kW
Incinération déchets municipaux Verbranding gemeentelijk afval	1	51.000 kW

De bestaande HES-impulsen

De groenestroomcertificaten

Brusselse gegevens over groene stroom (Brugel)

Installaties in dienst vóór 30/09/2017

Nombre de certificats verts (CV) octroyés

(Ces CV concernent principalement l'électricité verte produite durant Q2 2017, mais couvrent également des périodes de production antérieures)

Aantal toegekende groenestroomcertificaten (GSC)

(Deze GSC betreffen voornamelijk de geproduceerde groene stroom gedurende Q2 2017, maar dekken eveneens voorafgaande periodes)

63.384

Nombre de CV vendus

Aantal verkochte GSC

105.562

Verleende groenestroomcertificaten per geproduceerd MWh:

- Fotovoltaïsch: 3 GSC (2,4 indien < 5 kWp)
- Windenergie en biomassa: 1,81 GSC
- Warmtekrachtkoppeling: berekening noodzakelijk in functie van de besparing van CO₂ (1 GSC = 217 kg vermeden CO₂)

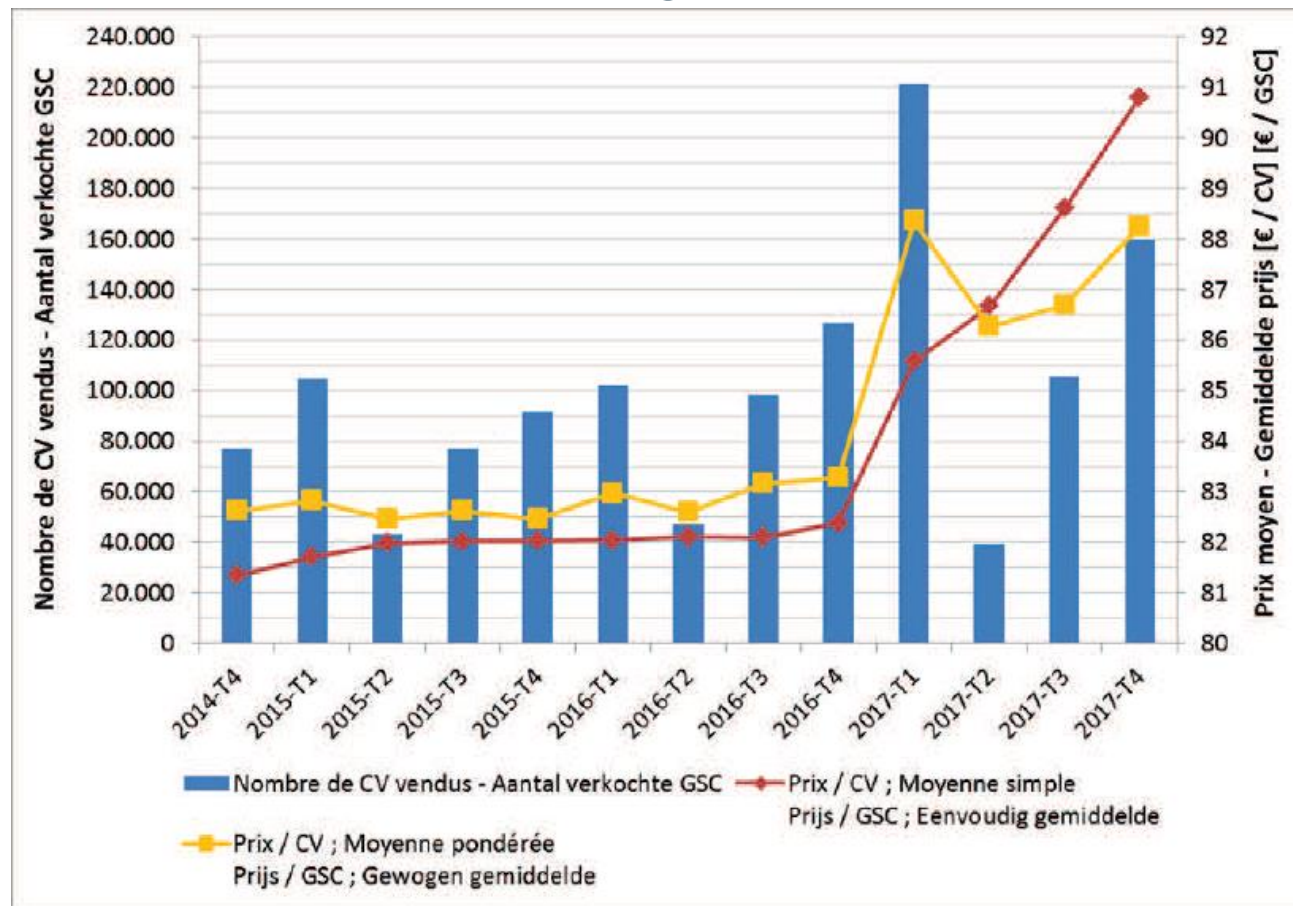

De bestaande HES-impulsen

De groenestroomcertificaten

Evolutie van de prijs en van het volume van de groenestroomcertificaten

(Brugel)

De bestaande HES-impulsen

De groenestroomcertificaten

- Licht afnemende waarde van de GSC wat aanpassingen met zich zal brengen met het oog op
  - het verzekeren van hun waarde op ongeveer € 80 (garantie € 65)
  - het handhaven van de terugverdientijd van de investering op 5 jaar voor warmtekrachtkoppelingsinstallaties en op 7 jaar voor fotovoltaïsche installaties
- Het besluit van 17 december 2015 tot vaststelling van de quota van groenestroomcertificaten vanaf 2013 (2017: 7,8 %; 2018: 8,5 %)
- In 2016 (8,2 %) bedroeg de totale waarde van de GSC-transacties € 42 miljoen

Het Lucht-Klimaat-Energieplan

Welke maatregelen voor de hernieuwbare energie?

- **BBHR van 02/06/2016 tot goedkeuring van het Gewestelijk Lucht-Klimaat-Energieplan, bevestigd op 06/10/2016**
- **Budget afkomstig van de ETS-inkomsten: € 74,9 milj. voor het BHG**
- **Doelstelling 2020**
- **43 maatregelen gekoppeld aan de energieprestaties en de HES**

Het Lucht-Klimaat-Energieplan

Welke maatregelen voor de hernieuwbare energie?

Maatregelen voor de voorbeeldfunctie van de overheden:

- NRClick : Gewestelijke ESCO, bestemd voor de overheden
- Investerings in fotovoltaïsche zonnepanelen
- Hulp bij de investering in publieke woningen

Het Lucht-Klimaat-Energieplan

Energy Service Company op gewestelijke schaal bestemd voor de overheden :

- Budget: Bijna 2M€/jaar in begeleiding en investering
- 3 pijlers:
  - ▶ Energieboekhouding
  - ▶ Opdrachtcentrale
  - ▶ Verbeteren van de energie-efficiënt

Het Lucht-Klimaat-Energieplan

Maatregelen voor de voorbeeldfunctie van de overheden

SolarClick: Installatie van fotovoltaïsche zonnepanelen op de daken van de gewestelijke en gemeentelijke openbare gebouwen

- Budget: € 5 milj./jaar
- Doelstelling:
  - meer dan 50 projecten per jaar (85.000 m² dakoppervlakte)
  - aanvullende productie van 2.500 MWh/jaar
  - besparing van 1.000 tCO₂/jaar

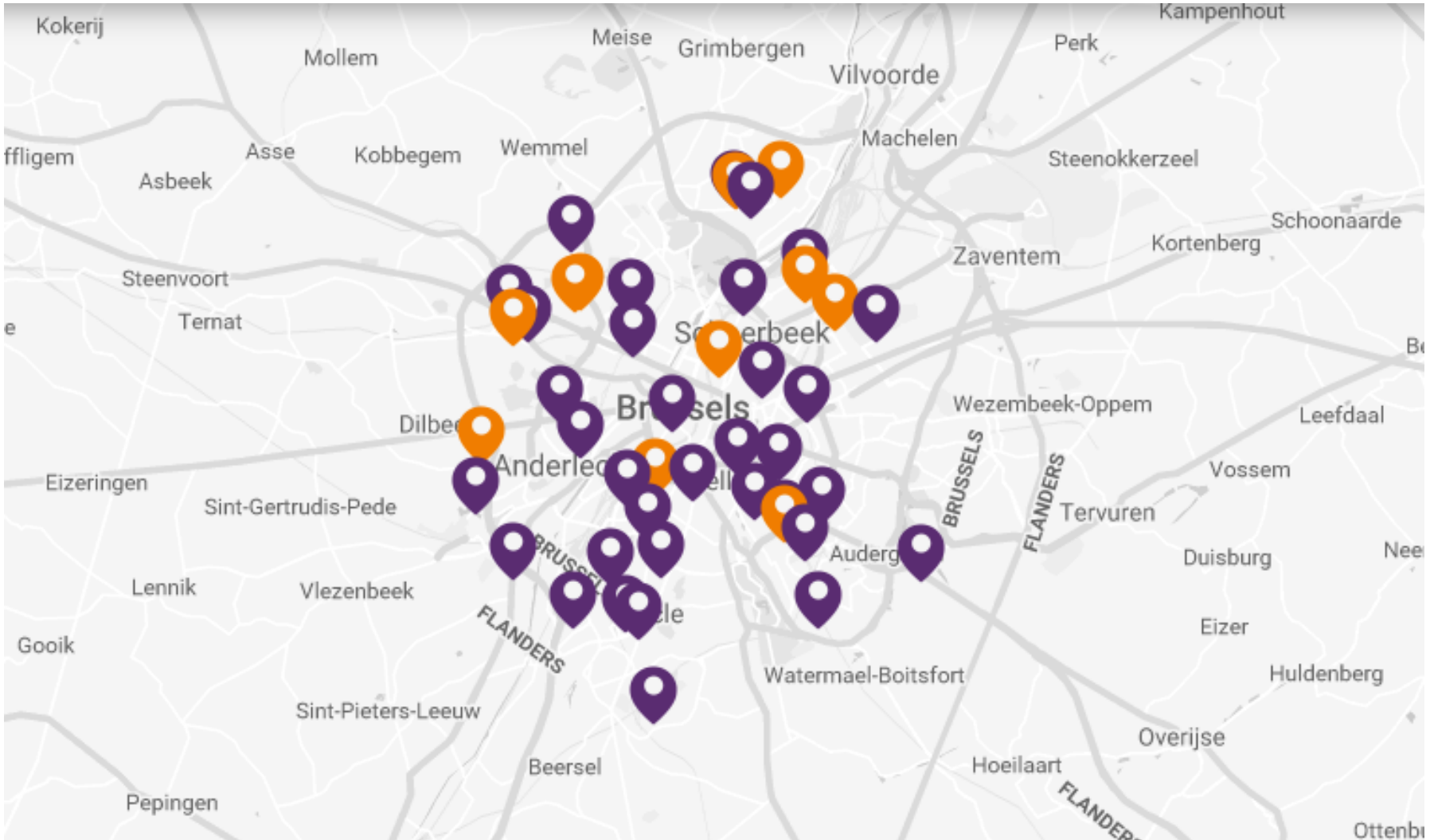

Het Lucht-Klimaat-Energieplan

SolarCLick – Mai 2018 – Val des Fleurs

Het Lucht-Klimaat-Energieplan SolarClick

geïnstalleerd

Klaar om te installeren

Het Lucht-Klimaat-Energieplan

Maatregelen voor de voorbeeldfunctie van de overheden

Hulp bij de investering in publieke woningen

- Budget: € 10 milj. op 4 jaar
- Doelstelling: 1.250 MWh/jaar
- Invoering van een systeem van voordelige leningen voor de investeringen die toelaten om het hernieuwbare potentieel in het BHG te realiseren
- Voornamelijk:
  - De installatie van zonnepanelen
  - Warmtekrachtkoppelingcentrales

Het Lucht-Klimaat-Energieplan

Welke maatregelen voor de hernieuwbare energie?

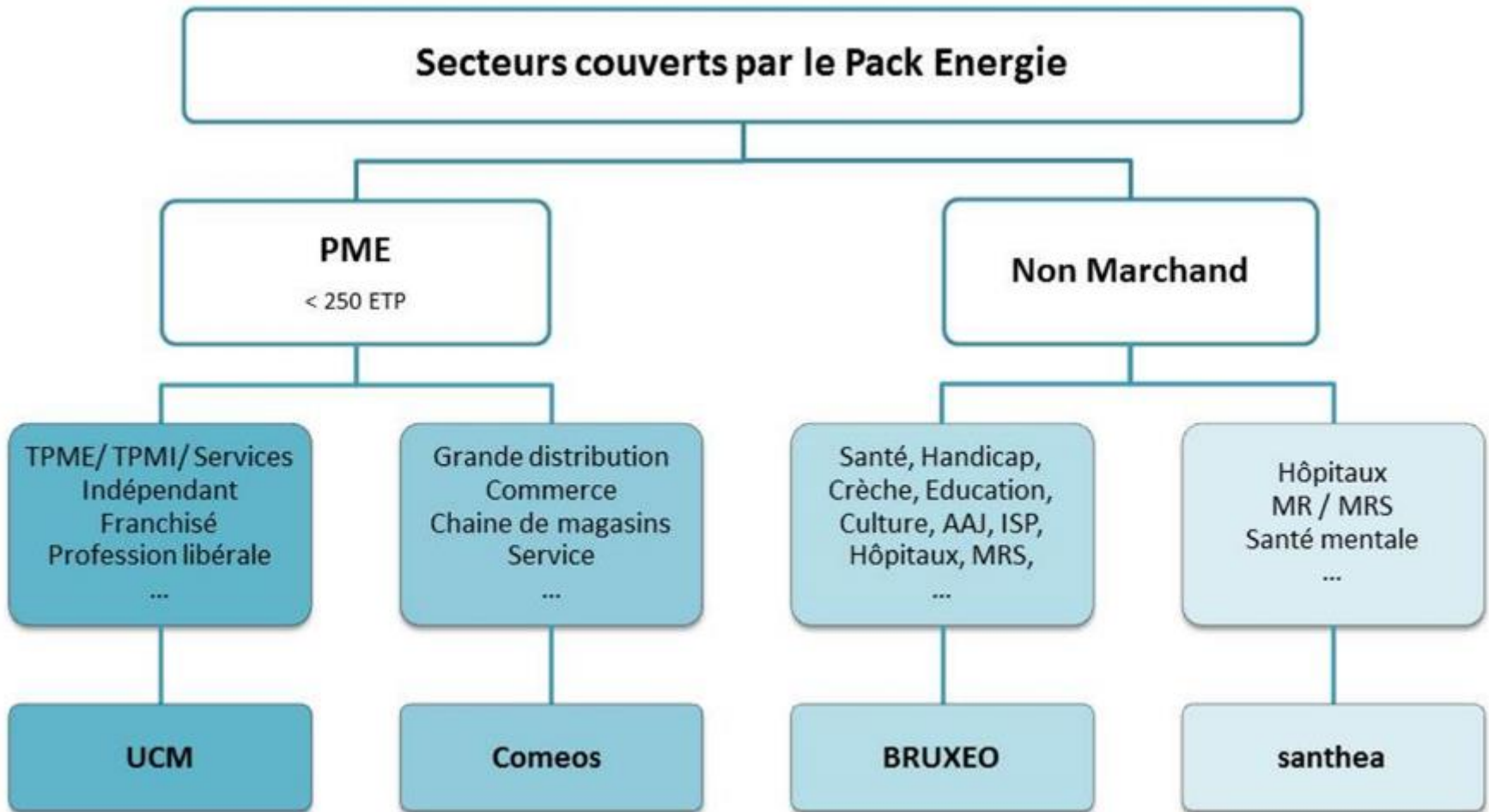
Begeleidings- en investeringsmaatregelen:

- Energiepack
- Zonnekaart
- Probleem van gedeelde daken

Het Lucht-Klimaat-Energieplan

Welke maatregelen voor de hernieuwbare energie?

Het Lucht-Klimaat-Energieplan

Welke maatregelen voor de hernieuwbare energie?

Brussels Zonnekaart : 22/10/2018

geodata.bruxelles environnement.brussels **Carte solaire Bruxelloise** NL

Revenir à la carte

Surface totale de toiture
213 m²

42 % Excellent potentiel
58 % Faible potentiel

Rue Maurice Charlent 48 à
Auderghem

**Gains sur 10 ans
pour une dépense
de 18 289 €**

- € 13 349 € Gain Certificat Vert
- ⚡ 6 825 € Gain facture d'électricité
- 🌿 29,8 TCO2 Gain pour l'environnement

☀️ Photovoltaïque   🔥 Chauffe-eau

[Je personnalise mes résultats](#)

Et maintenant ?

Je trouve un installateur

Tout savoir sur l'énergie verte

Je m'informe sur ces résultats

Je télécharge mon rapport

Het Lucht-Klimaat-Energieplan

Welke maatregelen voor de hernieuwbare energie?

- **Problematiek van de gedeelde daken**

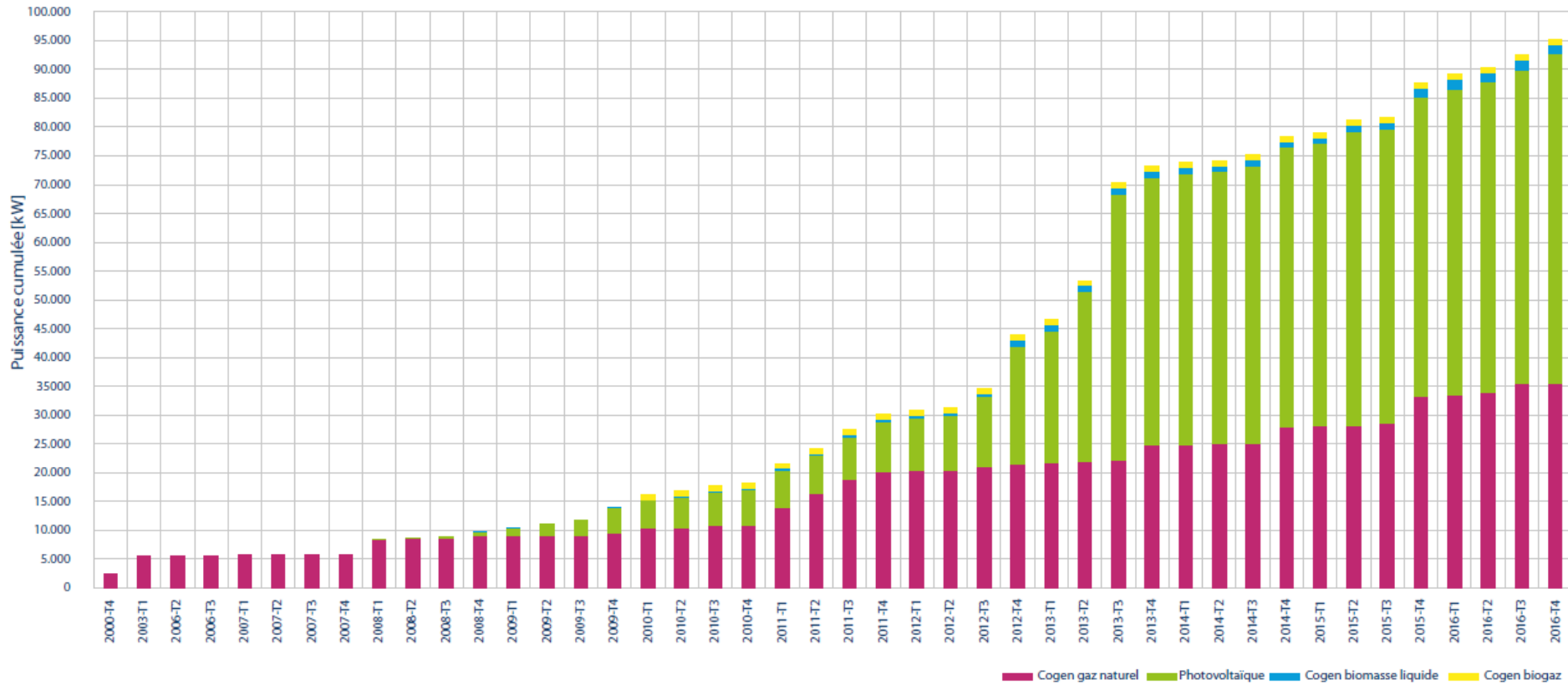
- Geïdentificeerd probleem: ondanks de financiële steun (groenestroomcertificaten) en een gegarandeerde rendabiliteit van de fotovoltaïsche installaties op 7 jaar, blijven de daken van meergezinswoningen onderbenut.
- Doelstelling: de administratieve en juridische remmen onderzoeken en beperken. Hiertoe heeft Leefmilieu Brussel modelcontracten uitgewerkt die toelaten de overeenkomsten tussen (mede-)eigenaars en huurders te verduidelijken:

http://www.leefmilieu.brussels/decision_tree/modelcontracten-voor-het-gebruik-van-gedeelde-daken-voor-de-installatie-van

- Budget: € 940.000/4 jaar (promotie en bewustmaking inbegrepen)

En nu?

Installatiegolven FV en WKK (Brugel)

Te onthouden van de presentatie

- Voorziene inspanning door de overheid tussen 2016-2030
- Doelstelling: de rendabiliteit van de fotovoltaïsche zonne-energie tussen 5 en 7 jaar handhaven
- De Regering koos voor FV wegens volgende redenen:
  - ▶ Eenvoudig (stedelijke context)
  - ▶ Schoon
  - ▶ Rendabel
  - ▶ Enorm potentieel: 3 GWp geïnstalleerd in België eind 2016, maar 42 GWp vereist in 2050 om de energievoorziening van België volledig hernieuwbaar te maken

Referenties en andere bronnen:

- Leefmilieu Brussel: de groene energie (zonnepanelen, WKK, LKEP,...)

<http://www.leefmilieu.brussels/themas/energie/wat-groene-energie>

- De Brusselse energieregulator – BRUGEL(groenestroomcertificaten)

https://www.brugel.brussels/nl_BE/acces_rapide/hernieuwbare-energie-11/mechanisme-van-de-groenestroomcertificaten-35

- De vereniging voor de promotie van hernieuwbare energieën (Apere)

<https://www.apere.org/nl>

- BRUSSELSE GROENE LENING

<https://homegrade.brussels/particuliers/pret-vert-bruxellois/?lang=nl>

- Facilitator Duurzame Gebouwen

<http://www.environnement.brussels/thematiques/batiment/la-gestion-de-mon-batiment/pour-vous-aider/le-facilitateur-batiment-durable>

Referenties en andere bronnen:

Richtlijnen en beschikkingen Europees kader

- Richtlijn 2012/27/EU betreffende de energie-efficiëntie
- Richtlijn 2010/31 betreffende energieprestaties van de gebouwen (EPB)
- Richtlijn 2009/28 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen
- Richtlijn 2003/87 tot vaststelling van een regeling voor de handel in broeikasgasemmissierechten
- Beschikking 406/2009/EG betreffende de emissiesectoren buiten dit systeem.

Referenties en andere bronnen:

Brussels regelgevend kader

- Ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, artikel 28, §§ 1 en 2, artikel 27, §§ 2 en 2bis en artikel 31, §2.
- Ordonnantie van 2 mei 2013 houdende het Brussels Wetboek van Lucht, Klimaat en Energiebeheersing (B.S., 21 mei 2013, p. 28357).
- Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 6 mei 2004 betreffende de promotie van groene elektriciteit en van kwaliteitswarmtekrachtkoppeling (wordt momenteel herbekeken).
- Richtlijn 2009/28 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen.

Youssef BADY

Adviseur leefmilieu

Kabinet van Minister van Leefmilieu en Energie – Céline Fremault

 +32 2 508 79 27

 ybady@gov.brussels

BEDANKT VOOR UW AANDACHT

